

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Nazarje

Št.: 3402-1/2019-17

Datum: 28. 10. 2020

Javna razgrnitev in javna obravnava osnutka gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Solčava (2020-2029) - zapisnik

Javna razgrnitev osnutka gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Solčava (2020-2029) je potekala od **14. do 27. oktobra 2020** v prostorih Zavoda za gozdove Slovenije, Krajevne enote Luče, Luče 80, 3334 Luče.

Zaradi trenutnih ukrepov vlade Republike Slovenije za preprečitev širjenja virusa Covid-19 je bila javna obravnava organizirana na način, da so lastniki gozdov ter vsi ostali zainteresirani posamezniki in organizacije lahko podali v času javne razgrnitve osnutka načrta pripombe in predloge z e-sporočilom na naslov vid.preloznik@zgs.si ali na naslov Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Nazarje. V času javne razgrnitve je bilo mogoče dobiti tudi dodatna pojasnila preko telefona 03 839 37 76.

Vabljeni:

- Občina Solčava
- Društvo lastnikov gozdov Solčava
- Člani sveta OE Nazarje
- KGZ Celje, izpostava Mozirje
- Gozdarska inšpekcija
- Javni zavod Center Rinka
- Savinjske novice

Obvestila:

- spletna stran MKGP
- oglasna deska Občine Solčava in ZGS, KE Luče

V času javne razgrnitve smo po elektronski pošti prejeli pripombo s strani Metropolitan d.o.o., katero v nadaljevanju navajamo in hkrati podajamo naslednje komentarje in obrazložitve:

Pregledali smo predlagani osnutek GGN GGE Solčava za obdobje 2020-2029 in v predpisanem roku podajamo sledeče pripombe, opombe, priporočila:

Pripomba 1: Pozdravljamo poslani osnutek v svojem osnovnem namenu; torej načrtovanem, organiziranem gozdarjenju in gospodarjenju s prostorom. Načrt predstavlja v gozdarski tematiki v primerjavi z že nekdanjim načrtom določen premik naprej. Veseli nas tudi, da smo kot lastniki povabljeni k pripombam; žal nam pa je, da teh pripomb nismo mogli podati že ob nastajanju načrta.

Odgovor ZGS: V obdobju priprave načrta (do 31. maja 2019) je potekalo zbiranje pobud, o čemer so bili predstavniki lastnikov gozdov, med drugim tudi Metropolitana d.o.o., obveščeni po elektronski pošti dne 15. maja 2019. Od ostalih lastnikov smo prejeli nekaj pobud, ne pa tudi od Metropolitane d.o.o.

Pripomba 2: Celoten načrt je močno prežet z omejitvami, prepovedmi in zapovedmi ZRSVN, kjer je proizvodna funkcija ter lastništvo marginalizirano in potisnjeno v ozadje. Ob branju načrta gozdni posestnik in tudi gozdar dobita občutek, da sta v preteklosti delala nekaj hudo narobe, protizakonsko, protinaravno ... in ga sedaj sodnik ošteva in mu navaja »izravnalne in poboljševalne« ukrepe! Pa je res tako?! Kako da je potem Slovenija in slovenski gozd ena najbolj ohranjenih krajin z največ ohranjenimi živalskimi in rastlinskimi vrstami v Evropi?! In Solčavska še posebej, kar ji priznava širša skupnost, pa tudi mednarodni strokovnjaki! S tem, da je močno večinsko pokrita z gozdom in gospodarjena dolga desetletja večinsko z gozdarji in lastniki!? Je ustavna pravica lastnine in preživetja z lastnino res lahko tako porinjena v stran in predana v roke ZRSVN-ju (in načrtovalski službi ZGS), ki preko omejitev Natura 2000 potiska lastnike gozdov v izredno stroge omejitve, kakršnih v sosednjih državah z enako stopnjo zaščite ne poznajo?! Smatramo, da s tega vidika predlagani načrt ni primeren in ga je potrebno narediti življenjskega tudi za lastnike. Nekaj zapisanih primerov:

-Uvod, str. 7, 4. odstavek: »Na območjih NATURA 2000 je gozdnogospodarski načrt določen kot načrt, ki je potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst.«

-Uvod, str. 7, zadnji odstavek: »Usmeritve in ukrepi v GGN GGE zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 kot tudi širše v celotni enoti.«

Odgovor ZGS: Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Solčava (2020-2029, v nadaljnjem besedilu GGN) se sprejema skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. V letu pred začetkom ureditvenega obdobja so bila pridobljena vsa potrebna gradiva (med drugim naravovarstvene smernice, kulturnovarstvene smernice in tudi usmeritve za področje upravljanja z vodami). Po izdelavi osnutka GGN se je na MOP poslalo obvestilo o nameri priprave plana. Dne 29. septembra 2020 smo prejeli odločbo MOP, da v postopku priprave GGN ni potrebno izvesti postopka celovite presoje vplivov na okolje. V odločbi je med drugim navedeno naslednje:

- Program upravljanja območij Natura 2000 (2015–2020), ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije dne 9. 4. 2015, v prilogi 6.1 navaja podrobne varstvene cilje in usmeritve za prilagojeno rabo gozdov (naravnih dobrin) po območjih, habitatnih tipih in vrstah ter sektorjih, v prilogi 6.2 pa seznam načrtov rabe naravnih dobrin – planov, ki so lahko neposredno potrebni za varstvo območij Natura, ki imajo pristojnost določati izvedbo teh ukrepov;
- GGN je naveden v citiranem programu kot plan, ki je lahko neposredno potreben za varstvo območij Natura 2000, in sicer za območja:
  - SI3000108 Raduha,
  - SI3000264 Kamniško - Savinjske Alpe,
  - SI3000383 Jamnikova in Strevčeva peč,
  - SI3000384 Huda peč,
  - SI3000385 Robnik,
  - SI5000024 Grintovci;
- za GGN so bile izdelane naravovarstvene smernice, ki so v osnutku GGN ustrezno upoštevane;
- GGN se zato lahko določi kot plan, potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst na zgoraj navedenih območjih, za katere program določa varstvene cilje, ki se morajo vključiti v načrte upravljanja gozdnogospodarskih enot z načrtovanjem sektorskih ukrepov za gozdarstvo.

V Sloveniji je pri upravljanju z območji Natura 2000 razvit sistem, ki temelji na vključevanju naravovarstvenih smernic v sektorske načrte in kot je razvidno iz zgoraj zapisanega, je GGN opredeljen kot plan, potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst.

Pripomba 3: Tudi za predpise in omejitve s področja varstva in zaščite kulturne krajine (str. 62 in naprej) se nam zdi, da so noter predvsem kot eno neosebno, birokratsko določilo, kjer se najpogosteje navaja: «...se gozdni rob in gozd... ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi...». Kolikšen gozdni rob; gozd v kakem obsegu; kako se ohranjata; kako se ustrezno vzdržujeta; kaj je to večji posek...? In še in še nedoločenih, pavšalnih opredelitev in zahtev. Kaj ko bi se ZRSVKD morda zapisalo: »Tisočletno sobivanje avtohtonih prebivalcev z naravo na tem območju naj se nadaljuje v smislu ugodnega počutja vseh deležnikov, pa tudi kulturne krajine.« In bi s tem lastnikom ter uporabnikom prostora dali jasno vedeti, da so spoštovani in upoštevani, ker so skozi tisočletje prostor ohranili maksimalno naraven, z eno najštevilčnejših kulturnih ohrankov.

Odgovor ZGS: Pripomba se nanaša na postopek izdelave načrta, ki je pojasnjen pri drugi pripombi. Upoštevali smo prejete Podrobnejše kulturnovarstvene usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine, OE Celje, 19.06.2019.

Pripomba 4: V načrtu na str. 14 se navaja naraščajoč trend populacije jelenjadi, kar se nam zdi z vidika vnesene vrste zaskrbljujoče (konkurenca avtohtoni srnjadi), predvsem tudi z vidika zagotavljanja poseljenosti krajine in preživetja na celkih s pomočjo kmetijstva (in turizma) zaradi škod na kmetijskih in gozdnih površinah. Mešanost sestojev (prisotnost jelke in listavcev) lastniki ob naraščajočem trendu ne moremo zagotavljati. Najbrž bodo letni načrti uravnavanja populacij divjadi to upoštevali. V poglavju 6.2.3 ste pri usmeritvah za jelenjad to že nakazali. Tabela Objedenosti gozdnega mladja na str. 34 vam pa to dobesedno predpisuje (povprečna objedenost skoraj 15 %; plemenitih listavcev 46%).

Ne razumemo tudi navedbe pomanjkljivega stanja habitatov za divjega prašiča.

Odgovor ZGS: Usmeritve za upravljanje z jelenjadjo so v lovsko upravljaljskih načrtih, ki predvidevajo za Solčavo zmanjšanje številčnosti populacije. Skupna objedenost ni problematična, zaskrbljujoča pa je objedenost plemenitih listavcev. Pripomba je bila upoštevana in besedilo ustrezno popravljen.

Strokovna ocena stanja habitatov za divjega prašiča je podana na podlagi lovsko upravljaljskih načrtov. Divjega prašiča v Solčavi skoraj ni, ker nima najprimernejših naravnih pogojev, ni pa predvideno njegovo pospeševanje.

Pripomba 5: Na str. 16 preberemo: »... Dosežena gostota gozdnih cest (15,8 m/ha gozda) omogoča srednje intenzivno gozdno proizvodnjo.« Na str. 17: 1.4, 2. odstavek pa: »... Zato je za večino kmetij gospodarjenje z gozdovi bistveno za preživetje...«

Glede na povedano, se načrtovanje in gradnja gozdnih prometnic ne more in ne sme zaustavit. Zato pozdravljamo vaše (sicer načelne) usmeritve na str. 70 in 71 z: »...dodelavo krakov na gozdnih cestah v namene žičničarskega spravila; ustrezna dogradnja vlak pri gostoti pod 70 m/ha gospodarskega gozda; varna širina vlak 3,5 m...«, ki se detajlno potem prenesejo na teren v konkretne predele. Pri daljših spravnih razdaljah od 600 m bi bilo potrebno omogočiti rekonstrukcijo vlak za namen prevoza lesa z zgibnim polprikoličarjem ali traktorskimi prikolicami za prevoz lesa z lastnim pogonom. S tem se zagotovi rentabilnost gospodarjenja, kot tudi zmanjša erodibilnost takih spravnih poti.

Str. 70: »...V ostalih predelih, kjer se sicer prav tako nakazuje nezadostna odprtost gozdov s cestami, pa reliefne značilnosti, varovalni značaj sestojev in naravovarstvene zahteve onemogočajo izgradnjo gozdnih cest ter jih zato ne načrtujemo...« Marsikje bi bil enkraten (za naravovarstvo boleč) poseg v take predele v obliki izgradnje prilagojene prometnice bistveno

boljši na daljši rok, kot pa negospodarjenje površine, ki se začne nato sesuvat in s sabo potegne neslutene razsežnosti (razne plazove, zaježitve vodotokov, ogrožanje nižje ležečih naselbin...). Poudariti je ponovno treba, da vzdrževanje varovalne funkcije zahteva gospodarjenje s takim gozdom! Zato predlagamo zopet razmislek od primera do primera, kje in kako gospodariti s pomočjo odpiranja gozda. Morda drče povzročajo še več ekološke škode od prometnice, ki se z leti vraste v prostor.

Odgovor ZGS: Pri presoji primernosti za gradnjo gozdnih prometnic upoštevamo poleg naravovarstvenih usmeritev tudi usmeritve s področja upravljanja z vodami. Pripomba bo upoštevana tako: »V ostalih predelih, kjer se sicer prav tako nakazuje nezadostna odprtost gozdov s cestami, pa reliefne značilnosti, varovalni značaj sestojev, vodovarstvene in naravovarstvene zahteve omejujejo izgradnjo gozdnih cest, se za vsako predvideno gradnjo naredi posebna presoja.«

Pripomba 6: Pri gozdnih prometnicah (tako cestah kot vlakah) je marsikje možna uporaba enostavnih gozdarskih geomehanskih objektov za razne premostitve usadov, polzečih površin... v obliki lesenih nosilnih ali opornih kašt, kamnitih zložb, prepletov za protierozijsko delovanje...

Odgovor ZGS: Usmeritve s področja upravljanja z vodami, ki jih je potrebno upoštevati pri izdelavi gozdno-gospodarskih načrtov, zahtevajo naslednje:

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov (poglavje 6.3.5).

Omenjeni ukrepi se po potrebi lahko načrtujejo na podlagi izdelanega geološkega poročila ali s projektom pri gozdnih cestah.

Pripomba 7: Na str. 56 je zapisano: »...Na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja...« Smatramo, da je ta zapis napačen in v nasprotju z ugotovitvami hidrogeologov in nas gozdarjev: Drevje ob vodotokih mora biti zaradi lastne teže, intenzivnosti evaporacije, vitalnosti koreninskega sistema... mlajše, v optimalnih fazah rasti in varovanja obrežne zemljine.

Odgovor ZGS: Pripomba glede deleža odraslega drevja na brežinah vodotokov bo upoštevana in se bo načrt ustrezno popravil (sporni stavek se črta). Zapisana trditev ne velja za hudourniške vodotoke.

Pripomba 8: Povzetek stanja in ukrepi iz osnutka:

-Na ravni enote in tudi po RGR-jih prirastek kaže upadanje.

-Enota je zasmrečena, riziko gospodarjenja se povečuje. To kaže precejšen obseg sanitarnih sečenj.

-Imamo presežek debeljakov, izjemno pomanjkanje mladovij in drogovnjakov. LZ debelega drevja (50+) je visoka (cca. 30 %).

-Odmrlega lesa je po inventuri dovolj, na ravni GGE cca 10 % LZ, kar trikratno presega zahteve Pravilnika o varstvu gozdov.

-Nekaj zabeležk po RGR-jih:

- RGR 2300 Sekundarni smrekovi gozdovi na silikatih: LZ pada, prirastek pada, proizvodna doba je predolga (150 let!), premalo se načrtuje uvajanj v obnovo in*

zaključevanje obnove; možni posek je prenizek; nobena težava ni, če se ga dvigne nad 100 % prirastka

- *RGR 4000 Gorski bukovi gozdovi na karbonatih: previsok delež debelega drevja (50+), prirastek pada, premalo se načrtuje obnove sestojev, ki je ključna za dvig in ohranjanje vitalnosti sestojev*
- *RGR 5100 Jelovo-bukovi gozdovi na karbonatih: predebelo drevje, prirastek pada, predolga proizvodna doba, prešibke jakosti redčenj in premalo uvajanja v obnovo; možni posek je posledično prenizek*
- *RGR 5200 Zasmrečeni sestoji na jelovo-bukovih rastiščih na karbonatu: LZ in prirastek padata, preveč je debeljakov in debelega drevja (+), predolga proizvodna doba, prešibke jakosti redčenj in prepočasno planirana obnova*
- *RGR 9300 Varovalni gozdovi; načrtuje se prenizek obseg sečnje za krepitev te funkcije; možni posek bi morali povečati za vsaj 50 % oziroma ga približati vsaj polovici prirastka; če se želi sestoj pravočasno obnavljati, odstranjevati rizično (debelo, manj vitalno) drevje ter ustvarjati raznomernejše sestojne oblike.*

Sklep: Enota Solčava je zaenkrat v primerjavi z ostalo alpsko Slovenijo nekoliko stabilnejša. Toda visok delež smreke, debeljakov, debelega (starega) drevja povečujejo tveganja. To kaže tudi naraščanje deleža sanitarnih sečenj (44 % poseka). Nobenega strokovnega razloga ni za načrtovano akumulacijo prirastka (možni posek pod 100 %). Edina razlog sta birokratsko spoštovanje hierarhije predpisov (Nacionalni gozdni program) in morda podrejanje naravovarstvenemu lobiju. Če se v načrt zapiše višje vrednosti možnega poseka, to še ne pomeni, da ga lastniki morajo realizirati.

Po naših ocenah bi morali v večnamenskih gozdovih načrtovati posek vsaj na nivoju prirastka (100 – 120 %), v ostalih (varovalni) pa blizu 50 % prirastka. Tako se tveganja glede sestojev vsaj ne bi povečevala (klimatska tveganja oziroma tveganja pojava motenj žal se). S tem bi se povečevalo vitalnost sestojev, ustvarjalo drevesno in strukturno pestrejše ter s tem odpornejše gozdove, delež starega/debelega drevja ne bi več naraščal. Lastniki pa bi imeli možnost sekati sestoj blizu kulminaciji njihove vrednosti in ne preko, oziroma v obliki sanitarnih sečenj.

Odgovor ZGS: Nadškofija je v enoti lastnik manjšega dela zasebnih gozdov (9% gospodarskih in 18% varovalnih gozdov), pripombe se pa nanašajo na vse gozdove, torej tudi na gozdove ostalih lastnikov, ki pa niso pripravljeni na povečanje poseka preko prirastka.

Možni posek je bil do sedaj v redkih primerih presežen (po posameznih oddelkih, skupno nikoli), izjema so le ujme v preteklem obdobju (vetroloma 2017 in 2018 ter povezana gradacija podlubnikov). Zaradi ujme, ki pa so se pojavljale samo konec obdobja, sta se lesna zaloga in prirastek gozdov zmanjšala. Možni posek je kljub temu višji kot v preteklem obdobju, ker je v načrtu večji poudarek dan obnovi sestojev. Možni posek iglavcev je v gospodarskih gozdovih višji od 90% prirastka, pri listavcih pa je predvidena malo večja akumulacija. Pričakuje se postopno približevanje modelnemu gozdu (drevesna sestava in razvojne faze) ter obenem postopna sanacija gozdov po ujmah, zato možni posek ni načrtovan v višini, ki bi presegal prirastek.

V načrtu je za obravnavano posest zapisano naslednje: «Možni posek v gozdovih Nadškofije Ljubljana znaša skupaj 33.840 m³, od tega 19.524 m³ iglavcev in 14.306 m³ listavcev. V gospodarskih gozdovih (411 ha) je povprečna intenziteta možnega poseka 17% lesne zaloge (ali 92% prirastka). Intenziteta možnega poseka je zlasti visoka pri listavcih in presega prirastek zaradi obnove starih bukovih sestojev v Hudi goši in Grohatu, ki so tudi ustrezno pomlajeni in obnova ponekod poteka že več desetletij.»

Intervalna ocena prirastka po stalnih vzorčnih ploskvah (19 ploskev) za gospodarske gozdove teh dveh gozdnih predelov znaša od 5,5 m³/ha do 8,3 m³/ha, medtem ko je letni možni posek na površini gospodarskih gozdov predviden v višini 8,2 m³/ha. Z veliko verjetnostjo lahko tako zaključimo, da bo ob tem poseku prirastek dosežen in celo presežen.

Konkretne pripombe po rastiščnogojitvenih razredih (RGR):

V RGR 2300 se pripomba ne nanaša na gozdove Nadškofije, ker jih v tem RGR ni. Deloma gre za gozdove s poudarjenimi ekološkimi funkcijami (RGR 4000). Prirastek je v tem in ostalih RGR nižji zaradi padca lesne zaloge (ujma). Za velik del sestojev v obnovi so zaradi sanacije ujm in težavnih rastiščnih razmer predvidene samo sanitarne sečnje. Proizvodna doba je po RGR usklajena z območnim načrtom, takrat so bile delno upoštevane pripombe in so se proizvodne dobe malo skrajšale, predvsem pa uskladile med območji. Velik del varovalnih gozdov (RGR 9300) je nedostopen, varuje samo lastno zemljišče in tam ni predvidenih ukrepov. Večinoma so v varovalnih gozdovih načrtovane samo sanitarne sečnje (z ocenjenim obsegom, ki se sicer zaradi ujm lahko preseže).

Pripomba 9: V priloženi Karti habitatov, biotopov, ogroženih vrst... je večina območja GGE Solčava šrafiranega v različnih omejitvenih barvah. Ne strinjamo se z opredelitvijo kar vsega območja v različne omejitvene kategorije in predlagamo, da na podrobnih kartah (vsaj 1:5.000) opredelite, kje točno so rastišča ogroženih divjih kur (po vrstah) ali ogroženih biotopov, habitatov. Upoštevajte, da je gozd naravna tvorba, ki se stalno spreminja, kar je njena edina stalnica. Del gozda so seveda tudi »ogrožene vrste«, kot je navedeno. Mimogrede je navedba v osnutku na str. 24, da je le stanje gozdnega jereba neugodno; stanja drugih gozdnih kur so pa ugodna. Subjektivno mnenje in načelo previdnosti pa ne smeta prevladati nad ustavno pravico gospodarjenja s svojo lastnino.

Odgovor ZGS: karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst se nanaša na upravljavske cone Nature 2000, ki so opisane v tekstu načrta. Zarisana območja so povzeta po smernicah ZRSVN, ki jih zaradi razlogov, navedenih v odgovoru na pripombo 2, v gozdnogospodarskih načrtih upoštevamo. Trenutno še poteka usklajevanje z ZRSVN glede cone, kjer so predvidene časovne omejitve gospodarjenja. Že v postopku priprave naravovarstvenih smernic se je površina, kjer bi bile predvidene časovne omejitve gospodarjenja, znižala iz 5.000 ha na 3.000 ha gozdov, sedaj pa predlagamo, da bi bile te omejitve bolj konkretno vezane na aktivna rastišča in bi se površina, kjer bi bile potrebne omejitve zaradi divjega petelina ali ruševca, zmanjšala na 1.248 ha gozdov ali 25% prvotnega obsega (oziroma 711 ha gospodarskih gozdov, od tega v lastništvu Nadškofije Ljubljana 84 ha).

Pripravil:

mag. Vid Preložnik,
univ. dipl. inž. gozd.

dr. Darij Krajčič, univ.dipl.inž. gozd.
Vodja OE Nazarje